

Kalaallit Nunaanni aatsitassap piiarneqarsinnaatitaasup suulluunniit uran-imik akuata 0,1 %-mut qaffasinnerpaaffilerneqarnissaa piaarnerpaamik sulissutigeqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Siumup Inatsisartuni ilaasortai)

Akissuteqaat

(Inuusutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Siumut aatsitassarsiornermut atatillugu aatsitassap suulluunniit piiarneqartup akuerisaasumik uranimik akoqarsinnaanera qaffasinnerpaaffilerlugu piaarnerpaamik aalajangersaavigineqassasoq pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarpoq. EU-ip maleruagassai innersuussutigalugit siunnersuutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni 0,1 % annerpaaffissaliullugu killigititassatut aalajangiunneqassasoq.

Naalakkersuisut isumaqarput taamatut aalajangiinissamut sulii piffissanngunngitsoq. Sammisamut pingaaruteqarluinnartumut, aatsitassanik uranitalinnut tunngatillugu misissuinissamut paaanissamullu innuttaasut isumasiorneqarnissaat pingartippaput. Isummersuutit tamaasa tusarusuppavut aammalu sammisami itisilerinissamut piffissaqarluartariaqarpugut. Sammisamut tunngatillugu inaarutaasumik aalajangiinissamut paasisaqarluarsimaneq tunngaviusariaqarpoq kiisalu aamma suliasamut ilisimasaqarluarneq aallaaviusariaqarpoq inuiaqatigiillu eqqarsaatigineqartariaqarlutik.

Kalaallit Nunaanni uranimut tunngatillugu naalakkersuinikkut anguniakkat atuuttut kingunerisaannik, aatsitassanik qinngornernit ulorianartunit aniatsitsinernit nalinginnaasumik pinngortitami pisartumit, annertunerusumik qinngornernik ulorianartunik akulinnik paaanissaq akuerisaanngilaq. Tamanna isumaqarpoq aatsitassarsiorfissat ilai, annertuallaamik qinngornernik ulorianartunik peqarnerata annertuallaarnera pissutaalluni ingerlanneqarsinnaassanngitsut. Akerlianik aatsitassarsiorfiit allat suliasaqarfimmi naalakkersuinikkut anguniakkat atuuttut malillugit ingerlanneqarsinnaassapput.

Tassunga atatillugu naqissusissallugu pingaaruteqarpoq aatsitassarsiornermik suliaqarnerit, aatsitassanut tunngatillugu naalakkersuinikkut anguniakkanut atuuttunut killissaliussat iluanni ajornaquteqanngitsumik inerisarneqarsinnaammata. Aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissutit tunniunneqartut aammalu qinnuteqaataasut 80-it missaanniillutik kiisalu aatsitassanik paaanissamut akuersissutit sisamaallutik, ullumikkut aatsitassarsiornermut suliasaqarfimmi suliaqarnerit aatsaat taama annertutigipput. Aammattaaq uuliasiornermi suliaqarnerit ukiorpassuit ingerlaneranni aatsaat taama annertutigilerput.

2008-imi ukiaanerani Inatsisartut oqallinneranni apeqqutit pingasut makkua oqallisigineqarput:

Siullermik: Inerteqquteqarneq atuuttoq attatiinneqassava?

Aappaasaannik: Urani pingaernerutillugu pīaanissaq akuerineqassava?

Pingajussaannik: Urani saniatigut tunisassiarineqarsinnaatillugu saffiugassanik pīaaneq akuerineqassava? Aammalu Kalaallit Nunaanni urani saniatigut tunisassiarineqartussatut pīarneqarsinnaassappat nalinganut killissarititaasut suut akuerineqarsinnaassappat?

Partiit ataasiakkaat nalunngeriikkassitut apeqqummut assigiinngitsumik isummersorput, taamaattumillu ilusiliinernut pingasunut taakkununga tamaginnut tapersersuisoqarpoq.

Qinersereernerup kinguninngua Naalackersuisut suliaasaqarfimmut tassunga naalackersuinikkut anguniagassat aalajangersarpaat. Taannalu tassaavoq pinngoqqaatinut qinngornernut ulorianartunut tunngatillugu misissuinissamut imaluunniit pīaanissamut akuersissutinik tunniussisoqassanngitsoq.

Aamma naalackersuinikkut anguniakkatsinnut ilaavoq ammasumik oqallinneq ingerlatiinnassagippat, aammalu nunatsinni innuttaasut tamarmik peqataatinneqassasut.

Najukkani innuttaasut sunniuteqaqataanissaasa qularnaarneqarnissaa Naalackersuisut aalajangiisuulluinnartumik pingaartippaat, aamma urani akuutillugu aatsitassarsiornermi suliaqarfissaasinnaasut oqaluuserineqarneranni.

Tamanna Naalackersuisut ilaatigut aatsitassarsiornermut tunngatillugu naalackersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissutaannut naapertuulluinnarpoq, tassanimi allassimammat: ”Namminersorneq piviusunngorpat Kalaallit Nunaatalu aatsitassaqaqarnermut oqartussaaffik tiguppagu, pingaartuuvoq innuttaasut oqartussaaqataanissaasa aalajangiinernullu sunniuteqaqataanissaasa inatsisiliornikkut qularnaarneqarnissaat”.

Aamma erseqqissarusuppara aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi piumasaaqaataammat – maannakkut aamma siunissami – aatsitassanik ikummatissanillu suliaqarneq tamarmi isumannaallisaanikkut, peqqinnissakkut aammalu avatangiisitigut illersorneqarsinnaasumik aammalu nunani tamalaani suleriaatsit pitsaanerpaat naapertorlugit ingerlanneqassasoq. Tamanna isumaqarpoq aatsitassarsiornerup aallartinnissaanut minnerpaamik ukiut marluk pingasulluunniit sioqqullugit avatangiisitigut misissuinerit annertuut ingerlanneqartassasut. Uranitalimmik aatsitassarsiorfeqalissagaluarpat immikkut sillimmartaarnissaq pisariaqartussaavoq.

Oqaatigineqareersutut Naalackersuisut isumaqarput nunatsinni innuttaasut pimoorullugu peqataatinneqarnissaannut ukiut tulluittut atussagivut. Taamaattumik piffissami aggersumi nunatsinni sumiiffinni arlalippassuarni ataatsimiititsinernik ingerlatsissamaarpunga, aammalu erseqqissarusuppara piffissami qaninnerpaami aalajangiisoqarnaviannngimmat.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalackersuisut sinnerlugit inassutigissavara aalajangiiffigisassatut siunnersuut saqqummiunneqartoq akuersaarneqassanngitsoq.